

MIKÄ KANTAA TULEVAISUUTEEN?

Tavoitteet:

- Pohtia elämän tärkeysjärjestyksiä ja orientoitua lapsen oikeuksien käsittelyyn
- Oppia tunnistamaan lapsen oikeuksia ja niiden merkitystä nuoren elämälle ja tulevaisuudelle
- Pohtia globaaliin oikeudenmukaisuuteen ja epätasa-arvoon liittyviä kysymyksiä.

Kesto: 30 min

Ryhmäkoko: Voidaan toteuttaa yhtenä ryhmänä tai pareittain. Sopii isoillekin oppilasryhmille.

Tarvikkeet:

- Jokaiselle oppilaalle tai parille viisi eri väristä post it -lappua ja kynä
- Lapsen hahmo piirrettynä isolle fläppipaperille tai valkotaululle.
- [Lyhennelmä Lapsen oikeuksien sopimuksesta \(pdf\)](#) (tai liite 1)

Tehtävän kulku:

Tehdään koko ryhmälle yksi yhteinen ihmishahmo, jonka ääriviivat piirretään suurelle paperille. Esimerkiksi yhdelle fläpille mahtuu isohko hahmo. Hahmo esittää lasta tai nuorta ja sille voidaan keksiä yhdessä nimi. Jokainen osallistuja saa viisi eriväristä post it -lappua. Laput täytetään yksilötyönä tai parin kanssa.

Ensimmäiselle lapulle kirjoitetaan elintärkeitä asioita, joita ilman ihminen ei voi elää (esim. ruoka, juomakelpoinen vesi, puhdas ilma, ...). Laput kiinnitetään perustaksi hahmon jalkojen juureen. Toiselle lapulle kirjoitetaan asioita, jotka auttavat nuorta saamaan hyvän tulevaisuuden (esim. perhe, koulutus, rauha, sosiaaliturva, ...). Nämä kiinnitetään jalkoihin kuljettamaan hahmoa eteenpäin. Ylävartaloon liitetään asioita, jotka tekevät nuoren elämästä mukavampaa, mutta jotka eivät ole ihan välttämättömiä (esim. harrastukset, pelit, matkailu, ...). Pään kohdalle laitetaan nuoren toiveita, unelmia ja ajatuksia tulevaisuudesta: asioita, jotka todennäköisesti tekevät hänestä onnellisen aikuisen, jos kaikki vartaloon ja jalkoihin kiinnitetty toteutuu. Hahmon sivuille liimataan vielä viidennet laput, joille kirjoitetaan tapahtumia ja asioita, jotka voivat estää nuorta saamasta hyvän tulevaisuuden.

Hahmosta tulee hyvä kartta sille, mikä elämässä oikeasti on tärkeää, mitä kaikkea hyvään elämään vaaditaan ja minkälaiset tekijät voivat vaikuttaa nuoren mahdollisuuksiin tai ajaa nuorta osattomuuteen. On hyvä korostaa, että harjoitukseen ei ole oikeita eikä vääriä vastauksia. Eri ihmisille eri asiat voivat olla tärkeitä. Tarkoituksena ei ole arvottaa kenenkään mielipiteitä, vaan herättää keskustelua. On myös hyvä muistaa, että Suomessakin on paljon köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Listatut asiat eivät ole kaikkien saatavilla. Ja toisaalta materiaallinen hyvinvointi ei myöskään välttämättä tuo onnellisuutta.

Kun laput on kiinnitetty, tarkastellaan hahmoa yhdessä. Luetaan ääneen, minkälaisia asioita osallistujat ovat kiinnittäneet hahmoon ja keskustellaan:

- Mitkä asiat ovat elintärkeitä, mitä ilman emme voi elää?
- Mikä auttaa nuorta saamaan hyvän tulevaisuuden? Toteutuvatko nämä asiat kaikkien nuorten kohdalla esimerkiksi Suomessa?
- Entä minkälaiset asiat voivat estää nuorta saamasta hyvän tulevaisuuden?
- Minkälaiset asiat vaikuttavat nuoren mahdollisuuksiin saada olla turvassa ja rauhassa oma itsensä? Muistimmeko listata näitä asioita? Mihin kohtaan hahmoa ne laitettaisiin?
- Mistä nuoret unelmoivat? Onko nuorilla kaikkialla maailmassa samankaltaisia pelkoja, unelmia, ja tulevaisuuden haaveita?

Hahmo toimii hyvänä orientaationa lapsen oikeuksien käsittelyyn ja siihen kirjattuja asioita on helppo verrata YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen artikloihin (Liite 1). Oppilaiden kanssa voidaan pohtia, mihin saakka hahmon vartaloa artiklan asiat nousevat.

- Onko sopimuksen tarkoitus taata vain elämälle elintärkeät asiat?
- Määritelläänkö siinä asioita, jotka ovat nousseet lapsen jalkojen tai jopa rinnan korkeudelle?
- Miksi lapsen oikeuksien sopimus on tärkeä?

Vaihtoehtoinen toteutustapa etäopetukseen:

Jokainen oppilas piirtää paperille lapsen ääriviivat ja antaa omalle hahmolleen nimen. Opettaja voi piirtää oppilaille mallikuvan hahmosta, tai halutessaan toteuttaa harjoituksen ryhmätehtävänä esimerkiksi Padlet-alustalla hyödyntäen Taksvärkki ry:n [mallikuvaa lapsen hahmosta \(pdf\)](#). Opettaja ohjeistaa harjoituksen ja oppilaat voivat tehdä tehtävää itsenäisesti, tai ryhmä voi vaihtaa ajatuksia ja keskustella eri vaiheiden välillä.

Lopuksi oppilaat voivat vertailla piirrettyjä hahmoja kameran kautta tai kuvailemalla niitä muille. Jos ryhmä on tehnyt hahmoa yhteiselle alustalle, vastauksista voidaan keskustella yhdessä ja pohtia erilaisista näkökulmia hyvään elämään. Oppilaat voivat myös lisätehtävänä kirjoittaa harjoituksen herättämistä ajatuksista.

Lisää tietoa ja vinkkejä lapsen oikeuksien käsittelyyn löytyy mm. Taksvärkki ry:n Oikeesti-oppaasta. [Linkki Oikeesti-oppaaseen \(pdf\)](#).